

Čo sa deje u nás...

Srdečne pozývame na evanjelizačné večery od 7. – 11. apríla 2019 (nedeľa – štvrtok) so začiatkom vždy o 15:30h. na evanjelickej fare.

12.4.2019 o 17:00h - brigáda v evanjelickom kostole Banská Štiavnica

13.4.2019 o 10:00h – brigáda na evanjelickej fare

19.4.2019 o 16:00h – filmový večer -Umučenie Krista

26-27.4.2019 - prespávačka na fare pre konfirmandov

1.5.2019 - Turistika s Božím Slovom

5.5.2019 - Konfirmácia

8.5.2019 - Čistenie evanjelického cintorína

17.5.2019 o 16:00h – filmový večer – 90 minút v nebi

18.5.2019 - Brigáda na evanjelickej fare

24.5.2019 o 18:00h - Noc kostolov

1.6.2019 o 10:30h - Inštalácia zborového farára a úvod zborového dozorcú

2.6.2019 - Dištriktuálny deň Banská Bystrica

8.6.2019 - Ekumenická pobožnosť na Kalvárii

14.6.2019 o 16:00h - filmový večer – Rádio

22.6.2019 - Stretnutie detí, konfirmandov a mládeže HOS Prečnov

29.6.2019 o 11:00h - Služby Božie v modlitebni Banky

5.7.2019 o 11:00h - Služby Božie s VP na vrchu Sitno

8-12.7.2019 - Detský tábor

15-20.7.2019 - Mládežnícky tábor

21.7.2019 o 14:30h - Služby Božie - Dekýš

8.9.2019 - Zborový deň Banská Belá

30.11.2019 o 10:00h - Tvorivé dielne Banská Štiavnica

Srdečne vás pozývame bratia a sestry aj na naše pravidelné podujatia v CZ:

Služby Božie

1. nedeľa v mesiaci – Banská Belá 8:30h, Banská Štiavnica 10:30h, Žarnovica 14:30h

2. nedeľa v mesiaci – Kozelník 8:30h, Banská Štiavnica 10:30h

3. nedeľa v mesiaci – Kopanice 8:30h, Banská Štiavnica 10:30h

4. nedeľa v mesiaci – Hodruša – Hámre 8:30h, Banská Štiavnica 10:30h

5. nedeľa v mesiaci - Banská Štiavnica 10:30h

Detská Besiedka

každú nedeľu počas školského roka o 10:30h v Banskej Štiavnici za kostolom

...tiež na mládeže, biblické hodiny, pôstne a adventné večierne, pobožnosti, vyučovanie

katechumenov, vyučovanie náboženstva na školách, stretnutia mužov...

...a iné, ktoré sú vždy uverejnené v našom zborovom bulletinu, ktorý si môžete zobrať každý mesiac pri východe z chrámu.

Pokojné a požehnané sviatky prežiarené radosťou

z Kristovho víťazstva

vám praje

Predsedníctvo CZ ECAV Banská Štiavnica

Vydáva: Evanjelický zbor ECAV v Banskej Štiavnici

Redakčná rada: Jaroslav Jurko – zborový farár, Eunika Jurková, Adriana Matejková, Viera

Luptáková, Katarína Zorvanová, Róbert Zacharovský; Fotografie: Janka Bernáthová

Grafická úprava: Adriana Matejková; Vytlačil: Comex, Banská Štiavnica

Povolené: OÚ SK OMT 2/95

KALICH-

Ročník XXV., Občasník

apríl, 2019

Vít'azstvo kríža

Pôstna doba upriamuje zraky kresťanov na kríž, ktorý je vrcholom pôstneho obdobia. Tak viedla cesta Vykupiteľa sveta cez posmešné poznámky farizejov a zákonníkov židovského národa, cez úmysly židovských kňazov podchytiť Pána Ježiša v reči a odsúdiť Ho na smrť. Potom cestu na kríž a ku konečnému odstráneniu zo sveta. To znamená k likvidácii Krista, ktorý bol ostrým kritikom predstaviteľov židovského náboženstva. Kritizoval ich náboženskú pretváрку a požadoval milosrdenstvo a nie obeť. A tak Jeho požiadavka: Láska k človeku a úcta k ľudskému pokoleniu Ho dovedli na kríž.

John Stott v knihe *Kristov kríž* napísal: Nebyť kríža, nikdy by som nemohol veriť v Boha... Navštívil som mnoho budhistických kostolov v rôznych ázijských zemiach a s úctou som postál pred Budhovou sochou. Sedel so skríženými nohami, založenými rukami, zatvorenými očami. Okolo úst mu hral náramok úsmevu. Na tvári mal neprítomný výraz, vzdialený trápeniu tohto sveta. Za každým som sa musel po chvíli odvrátiť. A v duchu som sa miesto toho vrátil k osamelej, skrútenej, zmučenej postave na kríži s rukami a nohami prebodnutými kľincami, s vyklbenými údmi, so skraveným čelom od tŕňov, s ústami vyprahnutými neznesiteľným smädom, k postave uvrhutej do temnoty a opustenej Bohom. To je Boh pre mňa. Odložil imunitu kvôli bolesti. Vstúpil do nášho sveta tela a krvi, slz a smrti. Trpel za nás. V svete Jeho utrpenia sa to naše utrpenie stáva znesiteľnejším.

To je Ježiš, Boží Syn na kríži. Ukrižovanie prevádzali najskôr Feničania a Kartáginci, neskôr Rimania. K takému trestu odsudzovali otrokov a najhorších zločincov. Odsúdeného najskôr zbičovali palicami, ktoré na konci mali pripevnené kožené remienky. A práve toto v Ježišovom prípade pomohlo k oslabeniu a urýchlilo Jeho smrť. Odsúdený sám musel niesť kríž ako otrok až k miestu mučenia a smrti. A keďže Pán Ježiš ako hovoria evanjelisti už nemohol pre slabosť niesť kríž, tak prinútili Šimona Cyrenejského, aby Mu odniesol kríž.

A Ježiš na tom kríži stal sa Víťazom. Ten, ktorého pripravili o úplnú slobodu, pribitý kľincami, bezmocný, kde to vyzeralo na totálnu porážku a taktó porazený Ježiš zvíťazil. Obeť stala sa Víťazom a kríž je dodnes trónom z ktorého vládne svetu. To Ježišovo slovo dokonané znamená, že Pán dokonal dielo spasenia. Svojou smrťou zaplatil za hriechy všetkých ľudí. Pán Boh pre Ježišovu smrť nám daroval odpustenie hriechov.

Ježiš je Víťaz. Tú skutočnosť potvrdzuje veľkonočné presvedčenie, ktoré vychádza z historickej skutočnosti Ježišovho vzkriesenia. Dôkazom toho je prázdny Kristov hrob a s mŕtvym a pochovaným Kristom sa ľudia stretli. Jeho učeníci s Ním hovorili. A Ježišove slová: pretože ja žijem, aj vy budete žiť, potvrdzujú, že Pán svojim vzkriesením aj nám vydobyl vzkriesenie a tým večný život. Táto skutočnosť je dôsledkom svätenia Veľkého piatku a Veľkej noci.

Veľký piatok, deň ukrižovania Krista a Jeho smrti je pre nás kresťanov jedným z najväčších sviatkov. Bratia a sestry, my by sme sa aj my mali držať toho, čo povedal zbožný muž: Na Veľký piatok plačme nad svojimi hriechmi a modlíme sa. A na Veľkú noc vďaka vzdávajme Pánu Bohu za to, že Veľká noc nás uistíuje, že smrťou sa náš život nestráca, lebo zo smrti prechádzame do večného života.

Keďže veľkonočné sviatky sú dňom vzkriesenia Pána Ježiša, neznesväťme túto veľkú udalosť Božieho diela svetskými zábavami. Ale ako veriaci v Pána Ježiša zapojme sa do veľkého zástupu, ktorý z hĺbky srdca spieva: Vstal náš milý Spasiteľ, celého sveta Vykupiteľ. Predsa Ježiš Kristus je živý Boh, vzkriesený Pán ktorý bude sledovať naše kroky aj v tieto veľkonočné dni a bude počúvať, akú chválu Mu vzdáme v túto Veľkú noc. Dokážeme sa kresťanmi v túto Veľkú noc?

Nech nás skutočne v tomto pôstnom čase sprevádzajú slová Pána Ježiša: Ja viem, že môj Vykupiteľ žije... a nech naše duše skutočne žijú po živom Bohu. Potom si Vzkriesený Pán nájde miesto aj v našich domoch a predovšetkým v našich srdciach. Amen.

Mgr. Jaroslav Jurko, zborový farár

Zlatica Oravcová Veľkonočná modlitba

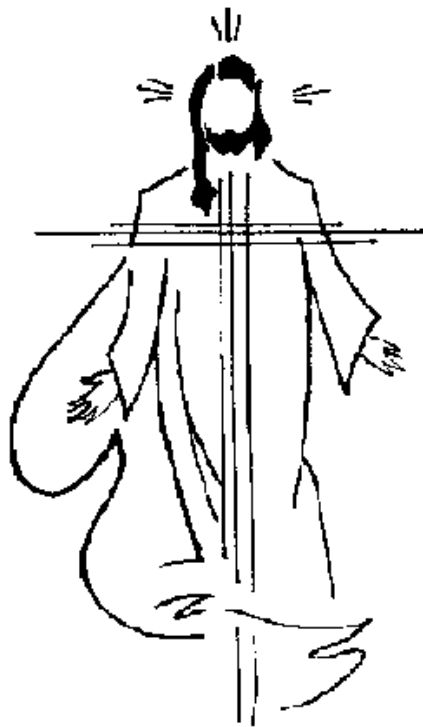
Vzkriesený Pane, vzkries vo mne city úprimnej lásky, čo sa nenadáma - nech tečie prameň, doteraz skrytý, nech hriechu ostení viacej nemučí ma!

Vzkriesený Pane, vzkries vo mne ducha, čo súcit prejaví, obviaže rany - odej mi srdce do svojho rúcha, nech slúžiť blížnym vždy som odhodlaný!

Vzkriesený Pane, vzkries vo mne túhy posvätné, krásne, ktoré povznesú ma - zmiluj sa, zmiluj, splať moje dlhy, nevládzem, Pane, veľká je to suma!

Vzkriesený Pane, vzkries vo mne sily za Tebou kráčať, vyznávať Ťa všade, vzkries vo mne dobro, Spasiteľ môj milý, k nohám Ťi srdce odovzdane kladíem!

Amen

Kým v prírode môžeme spoznávať Boha ako múdreho Stvoriteľa, v Božom slove a sviatostiach spoznáваме Boha ako nášho milujúceho – za nás sa obetujúceho Spasiteľa. O spáse nám nepovie čo ako krásna príroda, ale cirkev – na službách Božích.

Cirkev ukazuje cestu k zmysluplnému životu tu, v časnosti, i cestu k večnému životu. **Cirkev nás vedie k viere v Pána Boha, v nášho Spasiteľa Ježiša Krista. Táto viera je jediný, skutočne spoľahlivý – pevný most v našom živote aj smrti. Most, ktorý nás môže previesť z časnosti cez priepasť smrti do večnosti.** Po akých mostoch chodíme? Neprelamuje sa nám prehnitý most nevery, či tzv. individualistického „kresťanstva“ pod nohami? – Cirkev nás orientuje k tomu, čo je pevné a spoľahlivé v živote i v smrti.

Žiť v cirkvi je dôležité aj preto, lebo keď Biblia hovorí o živote v Božom kráľovstve, predstavuje ho ako veľké spoločenstvo. Nebo nie je súkromný bungalov, **ani súkromná planétka, na ktorej si bude každý užívať šťastie pre seba, ale veľká hostina, kde sa ľudia stretávajú a vzájomne sa tešia z Božej lásky** (Ev. Lukáša 14, 16nn; 13, 29; Ev. Matúša 22, 1nn). Nebo i cirkev sú spoločenstvom.

V cirkvi je miesto pre každého, kto o to úprimne stojí. No, pozor! – Cirkev nie je dokonalá. Podobá sa starej veľkej lodi, na ktorej všeličo škripe, ktorá je nezriedka nebezpečne rozhodaná až z toho jej pasažierov chytá závrat. Avšak táto loď dopláva tam, kam cieľ. Dopláva tam – či už s tebou alebo bez teba. Je isté, že na palube môžeš byť aj ty; tak neváhaj a odváhaj sa nastúpiť!

(Podľa myšlienok Joela Rumla, Philipa Yanceyho Jiřího Grubera a ďalších prameňov pripravil Martin Šefranko)

Milá sestra, milý brat,

ak držíte v rukách tento zborový časopis *Kalich*, znamená to, že ste pravdepodobne členom evanjelického a.v. cirkevného zboru v Banskej Štiavnici, alebo ste evanjelikom, ale ani vy, ani cirkevný zbor nevie, či ste, prípadne, či chcete byť jeho členom.

Cirkevný zbor sa v tomto období rozhodol pre náročnú, ale potrebnú úlohu - urobiť evidenciu cirkevného zboru, ktorá by ukázala, aký je skutočný počet evanjelikov, ktorí sa prihlásili k evanjelickej cirkvi nielen pri sčítaní ľudu, ale sú aj členmi konkrétneho cirkevného zboru a v súčasnosti, alebo v budúcnosti rátajú s jeho službami (krst, konfirmácia, sobáš, pohreb, iná pastorálna pomoc). Tieto informácie tiež pomôžu zefektívniť a zjednodušiť prácu v cirkevnom zbore v pastorálnej, organizačnej, či matričnej oblasti.

Informácie v evidenčnom liste budú slúžiť len pre vnútornú potrebu cirkevného zboru a prácu v ňom. Preto by sme Vás chceli poprosiť, v prípade vášho rozhodnutia byť členom evanjelického a.v. cirkevného zboru v Banskej Štiavnici s jeho právami aj povinnosťami, respektíve naďalej zostať členom cirkevného zboru, o vyplnenie tohto evidenčného listu (ak niektoré údaje neviete presne – napríklad dátum krstu, alebo konfirmácie, stačí uviesť miesto) a doručenie na evanjelický farský úrad. Môžete tak urobiť osobne, poštou, poslať ho po inej osobe, formou odovzdania tomu, kto vám ho doručil, v kostole po Bohoslužbách, alebo iným spôsobom. Ak ste obdržali viac evidenčných listov, ako je evanjelikov vo vašej domácnosti, vyplňte len potrebný počet; naopak, ak ich je menej, okopírujte prosím potrebné množstvo, alebo si vyzdvihnite potrebný počet na farskom úrade, poprípade v kostole.

Členom cirkevného zboru sa stáva človek krstom a preto je potrebný samostatný evidenčný list aj za malé deti. Za pochopenie a dôveru vopred ďakuje predsedníctvo cirkevného zboru.

Niekoľko dobrých dôvodov, prečo byť členom cirkvi

Je mnoho organizácií a spoločností, v ktorých sa ľudia nemôžu vyhnúť stretávaniu s druhými. Sú iné, ktoré existujú práve preto, aby sa v nich ľudia stretávali... **Cirkev je jediné spoločenstvo, ktorému ide o to, aby sa v ňom stretávali ľudia navzájom, aby sa stretávali s Bohom vyjavenom v Ježišovi Kristovi a tvorili spolu rodinu viery.** Aj ty do nej môžeš patriť.

Cirkev je rodinou viery – spoločenstvom Božích detí, nie súčtom zbožných individualistov. **Spolupatričnosť k cirkvi pomáha nezabúdať, že kresťanská viera a život vonkoncom nie je povolanie pre osamelých jazdcov, ale spoločenstvo bratov a sestier – tých, ktorých Kristus prijal.**

Svojimi podujatiami – najmä službami Božími – **cirkev ponúka liek proti skleróze. – Proti zabúdaniu, že nežijeme len z vlastnej práce** a usilovnosti či iba z pomoci a služby iných, **ale predovšetkým z Božej lásky a dobroty.**

Detská besiedka, vyučovanie náboženstva, konfirmačná príprava, biblické hodiny, služby Božie nie sú ďalším zaťažením už aj tak nabitého programu detí/dospelých. Naopak, **vytvárajú priestor, v ktorom si uvedomujeme, že platia aj iné hodnoty ako výkon.**

Hodnoty života, ktoré cirkev ako vzácne dedičstvo po stáročia uchováva a zveľaďuje, nám pomáhajú rozhodovať sa vo svojom osobnom aj občianskom živote podľa zásad lásky, pravdy, spravodlivosti, mravnosti, zodpovednosti a tolerancie. Prísluhovaním Večere Pánovej nám cirkev pomáha nestratiť zo zreteľa, že nie pomsta, ale vyznanie víny a odpustenie, sú základom kultúry ku ktorej patríme.

Cirkev prijala ako dar Božie slovo. Ono chce byť svetlom aj pre našu životnú cestu (Žalm 119, 105). V ňom spoznáваме seba, svet i Boha. To svetlo nevyprodukuje nik sám zo seba. Je to svetlo Kristovo. Osvetľuje našu cestu, ktorá by bez neho zostala len scestím. Svojím počínaním smieme a máme Kristovo svetlo odrážať, ako Mesiac odráža svetlo Slnka. Kristovo svetlo nachádzame práve v cirkvi, predovšetkým na službách Božích.

Kto žije v spoločenstve cirkvi, má podiel na bohatstve požehnaní, ktoré sa mu v zhromaždení cirkvi ponúka. Kto je presvedčený: „viera v Boha áno, ale cirkev nie“, tomu je potrebné s láskou vysvetľovať, že ide o falošný názor, ktorý nemá biblickú oporu – ide o pestovanie vlastného, nepravdivého náboženstva. Ježiš Kristus prisľúbil svoju prítomnosť tým, ktorí sa zhromažďujú v Jeho mene (Ev. Matúša 18,20). Žiadali by azda cirkev toľkí ľudia o príhovorné modlitby na službách Božích, ak by neverili, že takéto spoločné modlitby majú svoje zvláštne požehnanie? **Veci sa nedejú rovnako či sa modlíme alebo nie. Modlitby síce nie vždy zmenia okolnosti, ale vždy menia nás.**

Cirkev sprevádza náš život v radosti i žiali: narodenie človeka a jeho krst, dospievanie a konfirmácia, sobáš a požehnanie manželstva, tiež úmrtie a pohrebná rozlúčka – to všetko sú významné medzníky života, v ktorých cirkev nenecháva človeka samého, ale má mu svojou službou čo dať. **V cirkvi sa spoločne smieme deliť s radosťou a tak ju znásobiť, no deliť sa tiež so žiaľom a trápeniami, ktoré sa tým stanú znesiteľnejšími.** Cirkev nás učí vnímať svoj život ako vzácny Boží dar a takto vnímať aj životy druhých. **Učíme sa v nej navzájom prijímať sa so svojimi kladmi i slabosťami, ako nás v láske prijal Pán Ježiš Kristus.**

Slávnostná inštalácia vo Zvolene

2. marec 2019. Pre veľa ľudí obyčajný sobotný deň, ako mnoho iných do roka. No pre veľa ľudí, to bol deň sviatočný, slávnostný. Studený, no slnkom zaliaty deň (aj sniečko sa radovalo) sa stal dňom, kedy sa v neďalekom Zvolene konali slávnostné služby Božie pri príležitosti inštalácie generálneho biskupa Ivana Eľka, biskupa západného dištriktu Jána Hroboňa a úvodu generálneho dozorcú Jána Brozmana.

Napriek mnohým zlým veciam, ktoré predchádzali tejto slávnostnej chvíli, bolo medzi prítomnými ľuďmi, ktorí prišli do chrámu Božieho cítiť spokojnosť, pokoj, šťastie, súdržnosť. Ľudia, ktorí sa nevideli možno aj pár rokov, sa srdečne

zdravili, usmievali sa na seba. Každý chcel túto chvíľu prežívať s novozvolenými predstaviteľmi. Kostol obsadený do posledného miesta, mnohí ľudia sledovali prenos služieb Božích len na obrazovke pred kostolom (napriek tomu, že fúkal dosť studený vietor).

No všetci, či už ľudia v kostole, či pred kostolom či doma pred televíznymi obrazovkami, dúfajú, že práve v toto sobotné doobedie začal „fúkať“ ten nový vietor, ktorý bude v našej cirkvi vŕhať a rozsievat medzi ľuďmi len dobro, lásku, múdrosť. Že prestanú hádky, sváry, boj o moc, nepriateľstvá. Že práve teraz je čas, aby sme všetci vykročili na novú cestu. Preto prajeme všetkým novozvoleným predstaviteľom našej evanjelickej cirkvi Božiu múdrosť, pokoru, pokoj, čisté srdcia. Aby nikdy nezabudli na to čo sľubovali v ten studený sobotný deň, že budú spoločne chrániť cirkev a jej jednotu.

Katarína Zorvanová

Volebné konventy v CZ ECAV v Banskej Štiavnici

V dňoch 3.2. a 10.2.2019 sa konali v našom evanjelickej kostole volebné konventy, na ktorých boli zvolení noví presbyteri CZ: sr. Lenka Hanzelová a br. Róbert Zacharovský. Zároveň bola zvolená do funkcie poddozorkyne CZ sr. Ľudmila Blašková a do funkcie kurátora CZ bol opätovne prevolený br. Peter Bosák. Na nasledujúcom zborovom volebnom konvente dňa 10.2.2019 bol do funkcie zborového farára zvolený Mgr. Jaroslav Jurko a do funkcie zborového dozorcú bol zvolený br. Slavomír Blahút. Zároveň sr. Ľudmila Blaškovej predsedníctvo CZ vyjadrilo poďakovanie za jej dlhoročnú a obetavú prácu pre potreby nášho zboru, keď sa významne podieľala spolu s ostatnými presbytermi a členmi CZ na rekonštrukcii evanjelickej kostola a ďalších zborových objektov. Sr. Ľudmile Blaškovej chceme aj touto cestou poďakovať za jej doterajšiu prácu a zaželať veľa zdravia, lásky a Božieho požehnaní.

Adriana Matejková

Otázky novému dozorcovi nášho cirkevného zboru

Na konvente vo februári tohto roku 2019 ste bol zvolený do funkcie zborového dozorca. Chceme Vás v našom občasníku *Kalich* trochu predstaviť, aj keď si myslím, že väčšina našich evanjelikov Vás alebo aspoň Vašich rodičov či starých rodičov poznala. Na začiatku sa nám trochu predstavte:

Mám 47 rokov. Narodil som sa v Banskej Štiavnici, už zosnulým rodičom Jánovi Blahútovi a Anne Blahútovej. Krstený a konfirmovaný som bol v našom evanjelickom kostole. Stredoškolské

vzdelanie som ukončil v roku 1990 maturitou na Strednej priemyselnej škole baníckej v Banskej Štiavnici. S manželkou Máriou som vstúpil do stavu manželského v roku 1993 sobášom v našom kostole, spolu máme dve už dospelé deti. Od roku 1995 bývam v obci Banská Belá, kde už tretie volebné obdobie zastávam funkciu poslanca obecného zastupiteľstva. 17 rokov pracujem v súkromnej firme v Žiari nad Hronom. Presbyterom som od roku 2014.

Máte vo svojej novej funkcii nejaké predsavzatia?

Funkciu zborového dozorca som prijal na návrh zborového presbyterstva. Funkciu chcem vykonávať podľa našich cirkevných predpisov a v dobrej viere. Viem, že to nebude ľahké, ale s podporou a spoluprácou presbyterov, brata farára, sestry kapláanky a s Božou pomocou sa nám bude dariť náš cirkevný zbor viesť správnu cestou.

Viem, že sa staráte o všetko aj vo svojom bydlisku v Banskej Belej. Mám na myslí modlitebňu, kde sa schádzate na služby Božie a toho času aj o jej rekonštrukciu. V akom štádiu sa táto rekonštrukcia nachádza a aká je perspektíva jej opravy?

O poriadok v našej modlitebni sa stará hlavne manželkina mama s našou pomocou. Modlitebňa je v zlom technickom stave. Máme v pláne ju rekonštruovať už niekoľko rokov, avšak najprv musíme získať nejaké financie či už z vlastných zdrojov, milodarov alebo z finančnej podpory obce. Verím a modlím sa, že raz sa nám to podarí už aj z toho dôvodu, že máme konečne zborového farára.

Ďakujem za odpovede a prajem Vám v mene celého cirkevného zboru nech Vám náš Pán pomáha v tejto neľahkej práci a tiež prajem Vám a celej Vašej rodine hojnosť Božieho požehnania.

Viera Luptáková

„Chváľte Hospodina, všetky národy! A velebte Ho, všetci ľudia! Lebo nesmierna je Jeho milosť voči nám a vernosť Hospodinova je naveky. Haleluja!“
Žalm 117, 1-2

Pre najmenších

Pomôž Márii nájsť cestu k hrobu.

Kadiaľ vedie tá správna?

Konfivíkendovka Hontianskeho seniorátu

Konfirmandi z celého seniorátu sa stretli vo Veľkom Slavkove v dňoch 15.3. až 17.3.2019. Medzi nimi sme boli aj my, Štiavničania. Nazbieralo sa nás desať a sprevádzala nás pani kaplánka. Cez víkend nás čakalo veľa aktivít a hier organizovaných úžasnými ľuďmi zo SEM-u, ktorí sú naozaj zanietení pre vec. Pri aktivitách sme sa spoznávali s novými ľuďmi a mnohí si našli kamarátov, s ktorými sa dobre zabavili. V sobotu sme išli spoločne na výlet, buď do aquaparku alebo na turistiku do Tatier.

Samozrejme, pobyt nebol len o hrách a zábave, ale najmä o spoznávaní Pána Boha skrze Písmo Sväté. Prednášky boli tento rok zamerané na emócie a tieto nám ukazovali na konkrétnych biblických príbehoch, ktoré, verím, boli známe mnohým, či už to bolo podobenstvo o márnotratom synovi, alebo večer na Olivovej hore. Okrem prednášok sme si vypočuli aj svedectvá ľudí, ktorým Pán Ježiš zmenil život a taktiež sme mali možnosť chváliť Pána prostredníctvom piesní. V posledný deň pobytu, teda nedeľu, sme sa zúčastnili na Službách Božích, kde sme zaplnili polovicu kostola a vypočuli si kázeň pre nás, mladých.

Verím, že všetci si pobyt užili a odišli obohatení o zážitky a chvíle, na ktoré budú radi spomínať, ale taktiež o silu Ducha Svätého a zanietenosť byť Božími deťmi.

Nataša Gemzová

„Vyučím ťa a ukážem ti cestu, po ktorej kráčať máš; chcem ti radiť a moje oko bude bdieť nad tebou“

Žalm 32, 8

„Diet’a je knihou, z ktorej máme čítať a do ktorej máme písať“.
(Peter Rosegger)

Zmeniť svet

Čo je dôležité v živote človeka? Keby sme sa opýtali ľudí, dostali by sme rôzne odpovede. Zdravie, šťastie, rodina, viera, bohatstvo, múdrosť. To je len zopár vecí, ktoré ľudia považujú za dôležité. To čo je dôležité pre jedného človeka, iný môže považovať za úplne zbytočné. Dôležitosť niektorých vecí sa môže počas života meniť. Inak sa na veci pozeráme, keď sme mladí a slobodní. Inak keď máme rodinu, keď máme či nemáme zamestnanie, keď sme zdraví či keď sme chorí.

Myslím, že mi všetci dáte za pravdu, že pre náš cirkevný zbor v minulom roku bolo dôležité to, aby k nám prišiel pán farár či pani farárka, ktorý by si zamilovali naše krásne mesto, ktorý by videli v našom zbore to, čo my sami sme už dávno prestali vidieť. Aby prišli ľudia zapálení, ľudia s túžbou pracovať na Pánovej vinici. Toto bolo dôležité pre náš cirkevný zbor. Zbor, ktorý po minulé roky veľmi utrpel tým, že kľučku na dverách fary či kostole si striedali bratia farári po pár mesiacoch.

Naše modlitby boli vypočuté a kľučku na fare tento krát stačil mladý manželský pár. Ožila fara a život v nej. Pomaličky oživa aj život v kostole. Síce je to veľmi krátky čas, čo sú medzi nami, no možno vidieť veľký kus práce. Veríme, že s pomocou Božou, bude náš zbor napredovať a spoločnými silami budeme budovať silný a jednotný cirkevný zbor. Veríme, že sa aj kostol zmení na miesto, kde budú radi prichádzať za Pánom Bohom, nielen starší ľudia, ale aj stredná generácia či mladí ľudia a deti. Aby sa veci zmenili je potrebné aby sme nečakali na zázrak, ale aby sme sa všetci zapojili do práce a priložili ruku k dielu. Len tak dokážeme veľa urobiť, veľa zmeniť.

Kedysi dávno sa jeden muž rozhodol, že zmení svet. Čoskoro však zistil, že svet je príliš veľký na to, aby ho mohol zmeniť jeden človek. Preto sa rozhodol, že zmení aspoň svoju krajinu. Nečestní politici rôzne záujmové skupiny však zmarili jeho úsilie. Preto sa rozhodol, že zmení aspoň svojich susedov. Ale tú jednoducho zavreli pre ním dvere aj okná. A tak sa rozhodol, že zmení aspoň svoju rodinu. Deti však protestovali a manželka sa mu vyhrážala, že sa s ním rozvedie. Situácia sa doma len zhoršovala. Tak sa teda rozhodol, že zmení sám seba. A keď to začal robiť, zmenil svet.

Prosme Pána Boha, aby nám pomohol zmeniť seba a tým aj celý svet.

Katarína Zorvanová

Host’ do domu, Boh do domu

V stredu 19. februára 2019 nás po prvýkrát navštívil náš milý mladý duchovný pár, Eunik a Jaroslav Jurkovi. Na jednej strane som považovala za veľkú česť, že nás chcú osobne spoznať a bola som vďačná za ich prvý ústretový krok, na strane druhej ma začali znepokojovať také zvláštne veci, ako ošarpaná farba na vchodovej bráne, nemoderný nábytok, či predratý kuchynský koberec... „Čo si o nás naša vzácna návšteva pomyslí?“ obávala som sa potichu. Ale verte mi, že od prvej chvíle, ako som našich hostí uvidela prichádzať, otvorila som im nielen dvere, ale aj svoje srdce. Všetky obavy sa razom rozplynuli v úprimnej radosť a láske. Tešila som sa, ako keď prídu domov naše milované deti. S modlitbou sme usadli k skromnej večeri a čas v úprimných rozhovoroch vzájomného spoznávania nám plynul rýchlejšie, než by sme si priali. „Neodchádzajte ešte...“ prosila som o každú ďalšiu minútu v snahe predĺžiť tie požehnané chvíle. No nastal čas rozlúčky s príslubom ďalšieho stretnutia, na ktoré sa už teraz teším. A krásny darček, obrázok nášho kostola s vlastnoručným venovaním, mi bude príslubom i spomienkou. Ďakujem.

Janka Bernáthová

Kresťanský pohreb vo svetle veľkonočného rána

Kresťanská cirkev vo svojich dejinách často ľuďom pripomínala, aby pamätali na smrť. Dôkazom toho je aj latinské príslovie „*Memento mori*“ – „*Pamätaj na smrť*“. Toto poukazovanie na smrť sa časom stalo pre cirkev príslovečným a typickým – niektorí ľudia ešte aj dnes, keď vyjdú z kostola, tvrdia, že sa cítia ako na pohrebe... Pamätať na smrť a ohraničenosť ľudskej existencie je každopádne správny prístup. Boží muž Mojžiš sa vo svojom žalme modlí k Bohu, aby Pán Boh jeho aj celý Izraelský národ naučil „*počítat dni života*“ spôsobom, aby získali múdre srdce (Žalm 90,12). Boží obľúbenec, kráľ Dávid, sa modlí „*Hospodine, daj mi poznať, že skonat' musím, a ako je môj život vymeraný, aby som vedel, aký som pomínutelný!*“ pričom hneď na to vyznáva „*ajhľa, na piade si mi vymeral dni a čas môjho života je ako nič pred Tebou.*“ A napokon aj apoštol Pavol (hoci v trošku inom kontexte, ale predsa) nabáda kresťanov v Efeze aby správne využívali čas „*lebo sú zlé dni*“ (Efezským 5,16).

Ak by sme si však mysleli, že obmedzenosť ľudskeho života je hlavné kresťanské poslanstvo, tak by sme sa veľmi mylili. Kresťanská zvesť zachytená v Biblii v skutočnosti vôbec nenabáda k záľube v realite smrti, nehľadá akési vyžívanie sa v témach pomínutelnosti a nevolá po oslave smútku – práve naopak...! Kresťanská zvesť považuje smrť - podobne ako my - za niečo nepríjemné, neželané, neprírodné a v našom svete v skutočnosti nemajúce miesta. Preto však potom ľudia zomierajú...?

Biblický príbeh o prvých ľuďoch je nám všetkým iste známy. Keďže však súvisí s našou témou, dovolím si ho trochu pripomenúť. Biblia nám hovorí, že ľudia, ktorých Boh stvoril na počiatku, žili v úplnej spokojnosti, harmónii a šťastí v rajskej záhrade Eden. Okrem toho, že ich netrápili žiadne problémy, choroby, či v súčasnosti všade sa nachádzajúca nespravodlivosť a korupcia, po celý čas mali neobmedzený prístup ku Stromu života, nachádzajúcemu sa v strede raja. Toho ovocie im dávalo večný život. Podmienkou pre zachovanie tohto stavu bola Božia požiadavka, aby Mu dôverovali, že je dobrý, že ich miluje, že s nimi má len dobré úmysly a že ich o nič neukráti. Výrazom tejto dôvery malo byť dodržanie zákazu nejst' z jediného jedného stromu v raji – zo Stromu poznania dobrého aj zlého. Nakoľko však u Adama s Evou prevážili nad Božími slovami slová hada, ktorý tvrdil, že Boh im náročky (azda zo sebeckosti) bráni v prístupe ku skevej múdrosti, jediný Boží zákaz porušili a splnilo sa pri nich Božie varovanie, že „*v deň, keď budeš z tobo stromu jest', istotne zomrieš*“ (1 Mojžišova 2,17). A hoci Adam s Evou neodpadli v tú chvíľu na zem mŕtvi, boli vyhnaní z raja a bol im zabránený prístup ku stromu života (aj to urobil Pán Boh vo svojej milosti, lebo vedel, že večný život v podmienkach náklonnosti k hriechu by bol samotným peklom...)

Ale tu sa príbeh Biblie nekončí. Už vo chvíli, keď sa Pán Boh účtoval s hadom-zvodcom, povedal, že potomstvo tej zvedenej ženy raz tomuto hadovi „*rozdrtí hlavu*“ (1 Mojžišova 3,15). A kto je asi tým potomstvom? Kto „*svojou smrťou zničil tobo, čo má moc smrti, to jest diabla*“ (Židom 6,2)? Či to nie je ten bohočlovek Ježiš z Nazareta, ktorého Vzkriesenie oslavujeme každú Veľkú noc...? Biblia tvrdí, že práve On. On „*prebol smrť a vyviedol na svetlo život*“ (1 Tím 1,10). Ale nie pre seba – On totiž nezahrešil... Urobil to pre nás (Židom 2, 9) a v svätom Písme zasľubuje, že smrť bude zničená ako „*posledný nepriateľ*“ (Rímskym 15,26).

Takže ako vyzerá kresťanský pohľad na umieranie, smrť a pohreb vo svetle veľkonočného rána...? Ako zvláštna záľuba v témach všeobecnej pomínutelnosti a márnosti všetkého pozemského? Alebo ako temná realita, na ktorú radšej nemyslíme a dúfame, že sa nikdy nestane, pretože obmedzenosť nášho života sa nám zdá neprírodná a posmrtná prázdnota sa nám zdá desivá? Nie. Kresťanský pohľad: sa stotožňuje s našim odporom voči smrti; hovorí, že nám Pán Boh do srdca vložil večnosť (Kazateľ 3,11) – kvôli čomu po nej túžime a je pre nás prirodzená; a okrem nabádania k správne využitiu času, ktorý na tejto zemi máme, nám hovorí nielen „*Memento mori!*“ ale aj „*Memento resurrectionem!*“ – „*Pamätaj na vzkriesenie!*“

Róbert Zacharovský

Maroš Palášthy

1) Prezrad' nám niečo o sebe a pár vetami sa predstav. Volám sa Maroš Palášthy. Mám 13 rokov. Narodil som sa v Banskej Štiavnici. Mám 1 súrodencu - staršiu sestru. Bol som pokrstený v Banskej Štiavnici, krstil ma pán farár Ján Lichanec. Chodím na Základnú školu Jozefa Kollára. Chodím do .A triedy. Moje najobľúbenejšie jedlo sú bryndzové halušky.

2) Čomu sa rád/a venuješ vo svojom voľnom čase? Vo svojom voľnom čase rád hrám futbal, veľmi rád chodím na prechádzky s našim psom. V zime rád lyžujem.

3) Ktorú časť (verš alebo príbeh) z Biblie máš najradšej a prečo? Príslovia 3 - 4 láska k blížnym verš 27-28. Kde sa píše takto: Neodpierať dobrodenie tomu kto ho potrebuje, ak je v tvojej moci vykonať to. Nevrav svojmu blížnemu:

Choď a inokedy príď, zajtra ti dám - ak to máš pri sebe. Tento verš je môj najobľúbenejší preto, lebo sa v ňom hovorí o láske k blížnemu - vždy keď ma niekto poprosí o pomoc, rád mu pomôžem.

4) Čo pre teba osobne znamená konfirmácia? Po konfirmácii sa stanem plnohodnotným členom cirkvi.

Rozhovory s konfirmandami pripravila: Mgr. Eunika Jurková, zborová kaplánka

Predstavenie našich konfirmandov

Otázky do nášho zborového časopisu Kalich pre konfirmandov 2. ročníka

Milí naši konfirmandi, keďže sa váš čas už pomaly, ale iste kráti a čoskoro budeme spoločne s celým zborovým zhromaždením prítomní vašej slávnostnej konfirmácie, kedy budete osobne potvrdzovať to, že ste sa rozhodli svoj život odovzdať Pánu Bohu. Pri krste to za vás sľubovali vaši rodičia a krstní rodičia, že vás budú vychovávať v pravej kresťanskej viere a tak vás aj viesť k Pánovi Ježišovi Kristovi, ale teraz keď ste si už toho vedomí aj vy sami, je na to správna príležitosť aby ste svojimi ústami vyznali, že veríte v Trojjediného Pána Boha, no skôr než sa tak stane my štiavnickí evanjelici by sme vás chceli trochu lepšie spoznať, verím že nám k tomu pomôže aj týchto pár otázok.

Nataša Gemzová

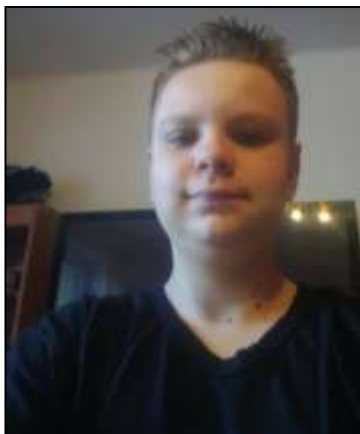
1) Prezrad' nám niečo o sebe a pár vetami sa predstav. Narodila som sa v Banskej Štiavnici ako prvorodené dieťa. Som najstaršia zo štyroch detí mojich rodičov. Keďže sme konvertiti, pokrstená som bola v katolíckom kostole v Banskej Belej 23.11.2003. Súčasne navštevujem druhý ročník Gymnázia Andreja Kmeťa v Banskej Štiavnici.

2) Čomu sa rád/a venuješ vo svojom voľnom čase?

Vo svojom voľnom čase rada čítam knihy, píšem a počúvam hudbu. Taktiež rada trávim čas s kamarátmi a v lese s mojím psom.

3) Ktorú časť (verš alebo príbeh) z Biblie máš najradšej a prečo? Ako veľa kresťanských detí, vyrastala som na príbehoch o Pánovi Ježišovi, o tom, čo spravil a o čom rozprával. Práve tieto príbehy sú mi najbližšie a som rada, keď sa rozoberajú práve tie v kostole, môžem sa vtedy viac sústreďiť na samotnú kázeň. A samozrejme sa ma dotýkajú preto, akým ľudským sa tu stáva Pán Boh a pre to, čo spravil pre nás.

4) Čo pre teba osobne znamená konfirmácia? Konfirmácia pre mňa znamená potvrdenie mojej viery a „otvorenie dverí“ do nášho spoločenstva a k Bohu.

Peter Jad'ud'

1) Prezrad' nám niečo o sebe a pár vetami sa predstav. Narodil som sa v Banskej Štiavnici. Mám jedného súrodenca. Bol som pokrstený v Evanjelickom kostole v Banskej Štiavnici. Krstil na pán farár Šovc. Chodím na základnú školu sv. Františka Assiského. Chodím do siedmeho ročníka. Moje najobľúbenejšie jedlo je pizza.

2) Čomu sa rád/a venuješ vo svojom voľnom čase? Rád sa venujem bicyklu (freeride, flystyle, atď ...)

3) Ktorú časť (verš alebo príbeh) z Biblie máš najradšej a prečo? Podobnosť o márnoträtom synovi. Najviac sa mi páčil verš 24-25 pretože mi to naplnilo predstavu o odpustení.

4) Čo pre teba osobne znamená konfirmácia?

Konfirmácia pre mňa osobne znamená - úsilie sa snažiť spoznať Pána Boha a Ježiša.

„...Nechceme však, bratia, aby ste nevedeli o zosnulých, aby ste sa nermútili ako ostatní, ktorí nemajú nádej. Lebo keď veríme, že Ježiš umrel a vstal z mŕtvych, tak aj Boh privedie spolu s Ním do života všetkých, ktorí umreli v Ježišovi.“

(1 Tesalonickým 4,13-14)

Pašie – čo to vlastne je...?

Každému návštevníkovi služieb Božích, ktorý chodí do kostola pravidelne je dobre známe upozornenie, že „na budúcu nedeľu sa budú čítať Pašie“. Na základe toho vie, že namiesto obvyklého spevníka si má zo sebou do kostola zobrať omnoho útlejšiu knižku so zvláštnym názvom. Ale čo ten názov znamená a čo je vlastne obsahom spomínanej knižky...?

Slovo „*pašie*“ pochádza z latinčiny (*passio*) a znamená „utrpenie“, „umučenie“. V angličtine (*passion*) znamená tiež „vášeň“, „afekt“, „cit“, čo sa veľmi líši od slovenského hovorového vyjadrenia, keď o niekom, kto má veľkú záľubu napr. v chodení na ryby, povieme, že je to jeho „*pasia*“. V skutočnosti môžeme povedať, že v názve malej čiernej knižky, ktorú na evanjelické služby Božie začíname nosiť na Smrtnú nedeľu sa ukrývajú oba tieto významy - hoci ten prvý (utrpenie) je na prvý pohľad viditeľnejší. Pašie sú totiž históriou utrpenia bohočloveka Ježiša z Nazareta, ktoré z lásky, ba vášne k človeku podstúpil od svojej poslednej večere s učeníkmi, až po jeho smrť na golgotskom kríži.

Pašie sú veľmi starým a veľmi dôležitým textom. Ako jedna z najšokujúcejších častí kresťanskej zvesti patrila medzi prvé informácie,

ktoré nasledovníci vzkrieseného Ježiša oznamovali svojmu okoliu. Je preto možné, že vznikli ešte skôr, ako kompletne evanjeliá. (LEXMANN, J.: *Teória liturgickej hudby*. Bratislava: vlastný nákladom, 2015. str. 501 (578 s.) Obsah pašii bol od počiatku tiež dôležitým prvkom stretnutí prvých kresťanov, najmä v čase Paschy (židovská veľká noc), keď si pripomínali zvláštne udalosti, ktoré s Ježišom prežili.

Postupom času opisy veľkonočných udalostí nestratili na význame - práve naopak - kresťanskí veriaci sa snažili zdôrazniť ich význam aj slávnostnejšími spôsobmi prezentovania ich obsahu na bohoslužbách. Medzi ne patrila najmä ich dramatizácia – prednášanie obsahu pašii divadelnou formou jednoduchého charakteru, neskôr tiež spevom. Obľúba spievať pašie pretrvala v evanjelickej cirkvi až do 18. storočia, čoho dôkazom sú veľdiela nášho evanjelického skladateľa J. S. Bacha „*Matúšove*“ a „*Jánove pašie*“, ktoré boli určené na prednášanie počas pôstneho obdobia v evanjelickej kostole sv. Tomáša v Lipsku. O tom, že spievavým spôsobom sa pašie prednášali aj v Banskej Štiavnici nám svedčí napr. partitúra „*Passio Christi*“ miestneho kantora z roku 1785 nachádzajúca sa v archíve nášho cirkevného zboru (viď obrázok).

Veľký význam pašii rozoznávame aj dnes, v evanjelickej cirkvi na Slovensku sa v súčasnosti nezvyknú prednášať dramatinizovaným spôsobom. Spôsobil to fakt, že sa občas vyskytli prípady, keď tieto prezentácie neboli poňmané dosť vážne, predvádzala ich „nedospělá a ľahkomyslná mládež“ a vyzerali vraj ako „theatrum“, ako nám o tom svedčí evanjelický farár Michal Institoris- Mošovský, ktorý v polovici 18. storočia pôsobil v Bratislave. Ten svojím dielkom „Pašiová knižočka“ presadil čítanie pašii len samotným farárom a spievaním niekoľkých „pronikavých písní“ zvyškom zhromaždenia. (Podľa PETRÍK, J. M.: *Dejiny slovenských evanjelických a. v. služieb Božích*. Liptovský Mikuláš: Tranoscius, 1946, . s. 198.)

Hoci forma sa môže meniť, dôležitý je obsah... Tradičným obsahom pašiových bohoslužieb kresťanskej cirkvi zvyklo bývať na Kvetnú nedeľu čítanie pašiových udalostí zachytených v jednom zo synoptických evanjelií (evanjeliá s podobným nazeraním na udalosti Ježišovo života – ev. podľa Matúša, Mareka a Lukáša) a na Veľký piatok čítanie pašiovej histórie zachytenej v evanjeliu podľa Jána. V súčasnej ECAV na Slovensku je to trochu iné. Pašiová knižka sa u nás nosí na služby Božie už od Smrtnej nedele a jej obsah je tiež rozdelený trochu inak.

Obsahom čítaní na Smrtnú nedeľu nie je utrpenie Pána Ježiša, ale prorocktá, ktoré o ňom predpovedali dávni Boží muži a ktoré sa v ňom splnili. Sám Pán Ježiš totiž hovorí, že „Písma ... vydávajú svedectvo o mne“ (Ján 5,39). Obsahom kvetnonedeľných a veľkopiatočných čítaní nie sú výňatky z jedného evanjelia ale z tzv. „harmónie evanjelií“ – textu zostaveného z informácií zozbieraných zo všetkých evanjelií a uvedených do chronologického poradí tzv. ochranovskými bratmi v roku 1777 (https://en.wikipedia.org/wiki/Passion_of_Jesus#Liturgical_use). Na kvetnú nedeľu ide o udalosti od Ježišovo slávnostného vstupu do Jeruzalema za jasana! „Hosana!“ zástupov až po volanie tých istých zástupov „Ukrižuj ho!“ na nádvorí vládnej budovy a obsahom čítaní na Veľký piatok je príbeh samotného procesu ukrižovania.

Tradičia čítať, alebo prednášať pašiové udalosti rozličným spôsobom patrí k nášmu vzácnemu kresťanskému dedičstvu, ktoré je potrebné nielen dôsledne chrániť, ale aj pestovať. Naši kresťanskí predkovia nám ho totiž zanechali preto, aby sme nezabudli na nevysloviteľne vzácny a v iných náboženstvách nevidaný skutok, ktorý urobil Boh pre svoje stvorenie – že svoj hnev, ktorý naň mal, obrátil proti sebe samému...

Pre pochopenie pašiových udalostí je však dôležité (ba najdôležitejšie) pochopiť ešte jednu vec – že Veľká noc nekončí na Veľký piatok spomienkou na ukrižovanie Božieho Syna, ale na Veľkonočnú nedeľu, keď si pripomíname jeho Vzkriesenie!

Róbert Zacharovský

**„Ja som Ťa oslávil na zemi, keď som dokončil dielo, ktoré si mi dal konat“
J 17, 4**

„Vítazný Pane, ktorý si pretrhol putá smrti a vstal si mŕtvych v moci a sláve, k Tebe prichádzame, aby sme Ťi ďakovali za utrpenie a smrť, ktorú si podstúpil namiesto nás, za vzkriesenie, ktoré je istotou i nášho vzkriesenia. Voláme so všetkými v Teba veriacimi: Vďaka Bohu, ktorý nám dal víťazstvo v našom Pánovi! Nech nás Tvoje vzkriesenie naplní neustálou radosťou a posilňuje v nádeji, že si nás oslobodil od hriechov a večnej smrti. Amen.“

Svetový deň modlitieb v našom meste

Svetový deň modlitieb, ktorý sa konal v piatok 1.3.2019 aj v evanjelickej kostole v Banskej Štiavnici, spojil kresťanov bratských cirkví v našom meste v úprimných prosbách k Trojjedinému Pánu Bohu o pomoc ťažko skúšaným ženám v Slovinsku.

Po prvýkrát sa ženy za účelom modlitby oficiálne stretli v USA v roku 1884 a odvtedy sa kresťania stretávajú každý rok, vždy prvý marcový piatok, aby sa spoločne modlili za ženy v rôznych krajinách sveta.

Banskoštiavničanky, ktoré prijali pozvanie mladej evanjelickej kapláanky Euniky Jurkovej a pod jej vedením sa podieľali na príprave programu SDM, prežili požehnané piatkové popoludnia už pri samotnom návku programu na miestnej evanjelickej fare. Pani kapláanka im priblížila význam a históriu SDM vo svete a ako súčasť slávnostného programu pripravila zaujímavú prezentáciu o Slovinsku. Kantor Róbert Zacharovský pomáhal s návkom piesní a hudobne ich sprevádzal. Ochotne a v hojnom počte sa k SDM pripojili sestry z rímskokatolíckej cirkvi a v modlitbách ich posilnili predstaviteľ Bratskej jednoty baptistov Jozef Piš a ev. farár Jaroslav Jurko.

Ďakujeme všetkým sestrám a bratom, ktorí prijali pozvanie k spoločným modlitbám. Ďakujeme všetkým, ktorí si prišli vypočuť vlastné životné príbehy žien zo Slovinska a neostali ľahostajní. Ďakujeme za milodary pre organizáciu Kľúč v Slovinsku a v neposlednom rade aj za chutné pohostenie v závere láskyplného večera, o ktoré sa postarala rodina Blašková a Ľubomír Barák.

Janka Bernáthová

430 rokov od smrti Pavla Kyrmezera

Kto to bol Pavel Kyrmezer a v akej dobe žil tento renesančný dramatik ? Otázky, ktoré už majú svoje odpovede. Bola to doba, ako žiadna pred ňou ani po nej, hádam len s výnimkou antiky, na ktorú vlastne renesancia tvorivo nadväzovala. Zrodila ľudí obrovských silou ducha i tela, ale aj ich viery. A v tejto dobe dosahuje nové rozmery aj láska a obdiv k žene.

Básnici, prozaici a dramatici, ku ktorým patril aj prvý slovenský dramatik a rodák z Banskej Štiavnice Pavol Kyrmezer, vyslovujú ústami svojich

hrdinov hodnotenia spoločenských vzťahov s nadčasovou platnosťou. Bolo to búrlivé obdobie stupňujúceho sa sociálneho útlaku, ustavičných tureckých vpádov, drancovania žoldnierskymi vojskami, ale aj doba udomácnovania náboženskej reformácie, ktorá sa ako prvá zaslúžila o zakladanie škôl, významných knihtlačiarňí i rozvoj národnej kultúry a literatúry.

Pavol Kyrmezer patril k najvýznamnejším predstaviteľom tejto doby, podobne ako Vavrinec Benedikt z Nedožier, Martin Rakovský, Jacob Jacobeus, Ján Silván a bohatý banskoštiavnický mešťan Pavol Rubigall, ktorého cestopis *Opis cesty do Konštantínopolu* (1544) má už 475 rokov.

Životné osudy týchto dvoch predstaviteľov renesancie sú úzko späté s Banskou Štiavnicou. Tentoraz sa zmienime len o jednom z nich. Spoločne si teda spomeňme na Pavla Kyrmezera, ktorý sa narodil v B. Štiavnicí medzi rokmi 1530 až 1540, presný dátum je neznámy. Miesto svojho pôvodu sám uvádza na titulných listoch svojich veršovaných diel. Tak napr. v *Komedii nové o vdove* je podpísaný ako Paulus Kyrmezerus Schemnicensis Panonius a v hre *Komedia česká o bohatci a Lazarovi* je uvedené „skrže Pavla Kyrmezerského z Št'abnice“. Treťou hrou je *Komédie o Tobiašovci*.

Protestantskú cirkevnú drámu na Slovensko priniesli študenti z Nemecka a práve toto formovalo nielen jeho náboženské presvedčenie, ale aj samotnú dramatickú tvorbu. Od skončenia štúdií takmer celý život pôsobil na Morave (Uherský Brod) a v Čechách. Za kňaza bol vysvätený v Krakove a ako farár za čas pôsobil aj v Sliezsku. Na Slovensku mal blízke osobné priateľstvá a úzke styky so žilinskými evanjelikmi a to bolo aj dôvodom, prečo svoju knižnicu odkázal mestu Žilina. Natrvalo sa usadil v zmienenom Uherskom Brode, kde aj 19.3.1589 umrel a je pochovaný.

Hoci to historické pramene neuvádzajú, traduje sa, že žil v dome, ktorý je úzko spätý s históriou nášho evanjelického kostola, ale najmä domu za ním, kde je v súčasnosti detská besiedka a zborová miestnosť.

Pavol Kyrmezer bol spisovateľ, ktorému právom patrí prívlastok **najvýznamnejší autor slovenskej a českej renesančnej dramatickej spisby**. Buďme naňho hrdí.

Oľga Kuchtová

Výber z kroniky a aktivít Cirkevného zboru ECAV v Banskej Štiavnicí 2018-2019

Životné jubileum sestry presbyterky Heleny Šuškovéj

Sr. Helena Šušková oslávila v roku 2018 významné životné jubileum. Je dlhoročnou presbyterkou CZ v Banskej Štiavnicí. Narodila sa v Banskej Štiavnicí, kde bola pokrstená a tiež konfirmovaná. Po ukončení SVŠ s maturitou v roku 1966 nastúpila do zamestnania v Rudných baniach v Hodruši. Od 1.1.1968 začala pracovať v SBM, kde pracovala vo viacerých funkciách. V roku 1990 sa stala vedúcou oddelenia geológie a túto funkciu vykonávala s krátkym prerušením až do konca roka 2005. Od 1.11.1998 až do konca roka 2004 vykonávala aj funkciu zástupkyne riaditeľa SBM. S bývalým vedením SBM sa aktívne zapojila do prípravy zmeny štruktúrneho začlenenia SBM do rezortu Ministerstva životného prostredia SR, ktoré sa uskutočnilo od 1.1.1999. Aktívne sa podieľala ako komisárka alebo členka autorského kolektívu v spolupráci s MŽPSR na

príprave niekoľkých medzinárodných, celoslovenských výstav a konferencií environmentálneho charakteru na Slovensku a tiež v zahraničí (*Zlato na Slovensku, Európske ložiská striebra a vplyvy ich ťažby na životného prostredia* atď.). V SBM pracovala aj po odchode na dôchodok (2003) až do 31.12.2006. Do ďalšieho života jej prajeme veľa zdravia, rodinného šťastia a za dlhoročnú prácu v CZ – predovšetkým v hospodárskom výbore, pri založení OZ Andreja Sládkoviča a tiež pri obetavom niekoľkoročnom lektorovaní o histórii evanjelického kostola v letnej turistickej sezóne jej vyjadrujeme poďakovanie.

Adriana Matejková

Dotyky s časom

Vo výstavných priestoroch za Evanjelickým kostolom v Banskej Štiavnicí sa od júla do septembra 2018 konala výstava obrazov našej sestry Oľgy Kuchtovej. Vernisáž výstavy sa uskutočnila 4.júla pri príležitosti životného jubilea autorky. Bola to veľká kultúrno-spoločenská udalosť, ktorú spolu s autorkou pripravili: Evanjelická a. v. cirkev v Banskej Štiavnicí, BBSK - Pohronské osvetové stredisko - Pracovisko Banská Štiavnica a taktiež jubilujúci Autorský klub literátov, hudobníkov a výtvarníkov v Banskej Štiavnicí. Neobyčajné historické priestory podkrovia za kostolom ožili nádhernými obrazmi, poéziou a hudbou. Autorka v záplave kvetov s dojatím v hlase spomínala na svojich rodičov a ďakovala všetkým, ktorí prišli, osobitne p. kurátorky Edite Kušnierovej a p. farárovi Danielovi Šovcovi. Rady mnohých návštevníkov výstavy rozšírili aj účastníci medzinárodného maliarskeho stretnutia, ktorý Oľga Kuchtová v Banskej Štiavnicí organizuje.

Janka Bernáthová

Nádej na dne slzy

Poetku a našu spolusestru Janku Bernáthovú netreba zvlášť predstavovať. Jej milý zjav pozná určite každý jeden člen našej cirkvi. Básne tejto jemnej, inteligentnej, bohabojnej a usmievavej dámy sa čítajú a žijú vlastným životom už na celom Slovensku. Vydala ich doteraz stovky v štyroch básnických zbierkach a *Nádej na dne slzy* je jej najnovšou, ktorú predstaví Banskej Štiavnici 3. mája 2019 v našom Chráme Božom. A nebude to len tak hocijako. Prednes jej básní prisľúbil herec s magickým hlasom, tiež evanjelik, rodák z neďalekého Baďana pán Jakub Kuka. Máme sa na čo tešiť. Veď v dobe, keď priestor pre dobrú poéziu sa neustále zmenšuje, to bude skutočne sviatočná chvíľa.

Jej básne sa nám prihovárajú ako slová matky a vynášajú na krídlach do výšok, odkiaľ je na zem úplne iný pohľad. Vedia jedinečným spôsobom vyjadriť vnútorné pocity, ktoré vyrážajú dych. Už len samotný názov zbierky je toho príkladom. Obdivujem jej básne, jej nevšedné slovné spojenia, krištáľovo čistý pohľad na svet, v skutočnosti plný zla, ktorý ona svojim poetickým slovom očisťuje a robí lepším. Nepodľahla trendu snobskej a intelektuálne sa tváriacej poézie, ktorej nikto nerozumie. Krása slova, pôsobivosť, bohatá obrazotvornosť vyjadrená veršom tejto zrelej poetky je to, čo patrí do klenotnice slovenskej evanjelickej spisby. Jej *Nádej na dne slzy* je nádejou, že Slovensko a nielen ono, sa stane naozaj slušnou krajinou v tom najlepšom slova zmysle. Sila krásneho slova, ako ho vie vypovedať Janka Bernáthová, nech nikdy nestratí ani svoj obsah ani pravý význam. Ďakujeme za ňu Pánu Bohu, že nás robí lepšími a šťastnejšími.

Oľga Kuchtová

Janka Bernáthová *Šla svetom láska*

V bezvetří citu, v dobra zatmení,
hľadala cestu
k srdciam zraneným,
posledná nádej, biednych kráľovná.
Bola to cesta prašná, nerovná.
Na každom kroku trnie krutosti,
klamstva a hriechu,
nevšímavosti...

Mnohokrát zaschla slza na rane.
Tak prišla tvoja láska k nám,
Pane.

Eva Kolembusová *Cesta ku krížu*

Ach, v hriechu utrpený svet,
čo k BOHU nehľadá cestu späť.
Len sa túla v tme noc, čo noc,
nevidí v diaľke žiarť BOŽIU moc.

KRISTOV svätý kríž v žiari obrovskej,
ukazuje smer k ceste nebeskej.
Tá cesta je tesná, trnistá dost',
na konci cesty ťa čaká milosť.

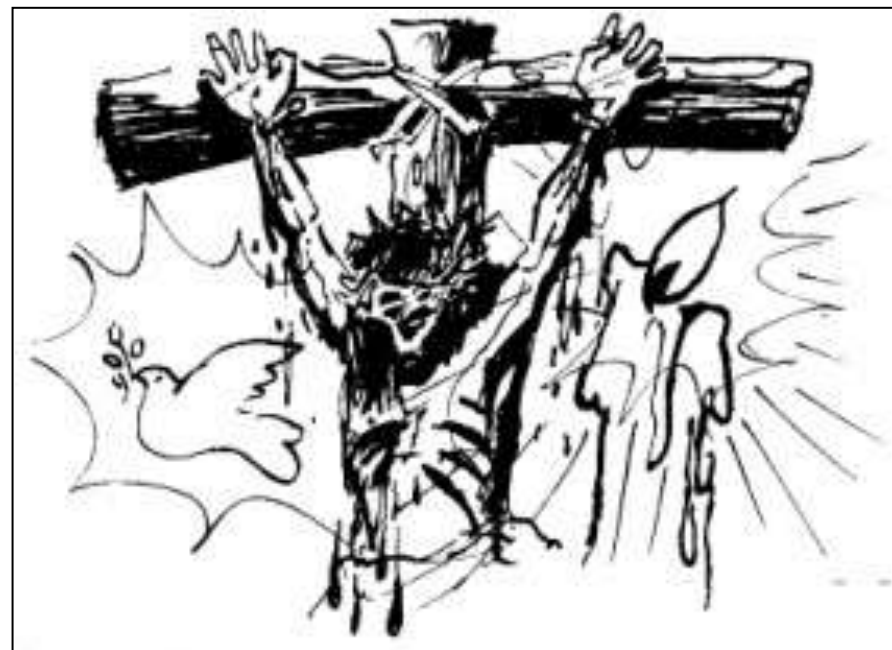
Tak sladko znie JEŽIŠOV volajúci hlas,
unavené duše, príd'te ku mne zas!
Počujme ho dnes, volá nás láskavo,
lebo zajtra už môže byť neskoro.

Strasme z duše reťaze hriechu,
majme vždy v srdci pevnú vieru.
Dnes sa ešte pred ním skloňme,
pod krížom ho žehnať môžeme.

Pre všetkých nás tiekla svätá krv JEŽIŠA!
vzkriesil naše duše z hriechov do života!
Telo svoje obetoval za nás na kríži,
by sme všetci žili večne v BOŽEJ ríši.

Lieč nám srdcia v krvi svojich rán,
tie sväté rany zachránili nás.
Čaká nás domov na NOVEJ ZEMI,
KRISTUS vstal z mŕtvych by sme večne žili.

Za veľkú lásku, drahý JEŽIŠI,
čo môžeme dať, mimo Tvojej ríši?
Urob si prýbytok v našich hriešnych srdciach,
buduj tam svoj chrám po celých storočiach.

Ježiš na kríži

„Keď prišli na miesto, ktoré sa menuje Lebka, tam Ho ukrižovali, aj tých zločincov, jedného sprava, druhého zľava. Ježiš povedal: Otče odpusť im, lebo nevedia, čo činia. Oni však delili si Jeho rúcha a metali (o ne) lós. A ľud stál a díval sa. Ušklebovali sa aj poprední mužovia a hovorili: Iných zachraňoval; nech zachráni seba, ak je On Pomazaný Boží, ten vyvolený. Posmievali sa Mu aj vojaci, keď prichádzali a podávali Mu ocot; a hovorili: Ak si kráľ židovský, zachráň sa! Bol nad Ním nápis [po grécky, latinsky a hebrejsky]: Tento je kráľ židovský. A jeden zo zločincov, ktorí tam viseli, rúhal sa mu [a hovoril]: Či nie si Ty Kristus? Zachráň seba i nás! Ale druhý odpovedal a takto ho karhal: Ani ty sa nebojíš Boha, a si celkom tak odsúdený! A my spravodlivo, lebo dostávame zaslúžený trest za to, čo sme popáchali, ale Tento neurobil nič zlého. Potom povedal [Ježišovi: Pane], Ježiši, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva. Odpovedal mu (Ježiš): Veru hovorím to: Dnes budeš so mnou v raji!“

Evanjelium podľa Lukáša, 33-43

Martin Schongauer: *Ukrižovanie*, z cyklu *Pašie*. Medirytina, 1475-1480.

V mojom cirkevnom zbore môžem a chcem slúžiť týmto spôsobom ...

Cirkevný zbor je spoločenstvo, v ktorom sa na fungovaní a jeho raste podieľajú aj jeho členovia. Preto budeme veľmi vďační, ak sa rozhodnete aj Vy priložiť ruku k dielu a svojimi možnosťami a schopnosťami zveľaďiť naše spoločné dedičstvo a vlastníctvo – duchovné aj materiálne. Ak je to vaša túžbou, môžete označiť niektoré z ponúkaných možností (nie je to však povinné). Tiež môžete napísať vaše postrehy a návrhy na zlepšenie práce v cirkevnom zbore. Vopred ďakujeme.

Akým spôsobom môžem v prípade potreby pomôcť v cirkevnom zbore (môžu byť aj viaceré):

- manuálne (zúčastniť sa brigád) - laicky
- manuálne (zúčastniť sa brigád) – odborne -(ako):
- zariadiť niečo na úradoch, inštitúciách (napíšte akých)
.....
- ubytovanie návšteví v zbore – počet osôb:.....
- poskytnutie ubytovacích priestorov na zborové akcie (chata a pod.) – pre:
..... osôb
- finančná pomoc (okrem cirkevnej dane)
- Pravidelným finančným príspevkom vo výške eur mesačne/ročne
- legislatíva a právo
- pomoc pri zabezpečovaní zborových akcií
- príprava pohostenia
- varenie
- pečenie
- obsluhovanie
- nákupy
- preprava autom
- kvety na oltár
- tlmočenie; napíšte znalosť cudzích jazykov:
.....
- budem sa pravidelne modliť za cirkevný zbor
- Pri zabezpečovaní Služieb Božích (čítanie textov, modlitieb, oslovení, počítanie ofery)
- Spevom v spevokole
- príspevkami do zborového časopisu Kalich
- iná pomoc – (aká):
.....
- nerátajte s mojou pomocou

Pomoc pri údržbe kostola a fary:

- upratovanie
- elektroinštalácia
- vodoinštalácia
- murárske práce
- stolárske práce
- maliarske práce
- záhradnícke práce
- práca s počítačom
- servis počítača
- iná pomoc – (aká):
.....

Ako môžem slúžiť iným v zbore:

- návšteva chorých a starých členov zboru
- pomoc s detskou besiedkou
- pomoc pri preprave na služby Božie
- iná pomoc – (aká):
.....

Akú pomoc by som od cirkvi uvítal(a) ja:

-
-

Vaše návrhy, pripomienky, čo by bolo potrebné v našom zbore zmeniť, alebo zlepšiť:

-
-
-

Meno a priezvisko.....

adresa.....

telefónne číslo.....

Dátum: Podpis:

Cirkevný príspevok, desiatky a milodary môžete posielat' v prospech CZ
ECAV Banská Štiavnica na účet vedený v VÚB :
SK14 0200 0000 0011 4031 3556

(do poznámky je potrebné uviesť meno, priezvisko a adresu;
v prípade viacerých členov rodiny – ich mená a priezvisko, ak je iné...)

DENNÝ LETNÝ DETSKÝ - BIBLICKÝ TÁBORTéma: *Indiánsky tábor*Termín: *08.-12.7.2018*Denné: *od 8.30 do 15.30 h*Vek dieťaťa: *od 5 - 12 rokov*Cena: *39 €; každý ďalší súrodenec 29€*

- φ Deti čaká bohatý duchovno-zábavný program.
- φ Nebudú chýbať zaujímavé a poučné hry, dobrodružné výlety.
- φ Naučia sa nové piesne a dozvedia sa niečo nové a zaujímavé z Biblie- Božieho Slova.

POKYNY: Žiaci preukaz na vlak, na bezplatnú dopravu!!!! Kartačka poistenca!!!! - Tieto doklady poslať oskenované na e-mail alebo odovzdať aj s prihláškou!!!

Prihlášku odovzdať do **16. 06. 2019** na Evanjelickom farskom úrade v Banskej Štiavnici.

Bližšie informácie: zb. farár Mgr. Jaroslav Jurko, mobil: 0903615620, e-mail: b.stiavnica@ecav.sk
zb. kaplánka Mgr. Eunika Jurková, mobil: 0949440591

.....TU ODSTRIHNÚŤ..... TU ODSTRIHNÚŤ.....

Prihláška na Biblický tábor ECAV Banská Štiavnica 08-12.7.2019

Meno a priezvisko

dieťaťa:.....

Dátum narodenia

dieťaťa:.....

Meno a priezvisko rodiča:.....

Trvalá adresa dieťaťa:.....

Telefónny kontakt na

rodiča:.....

e-mail na rodiča:.....

Číslo žiackeho preukazu na vlak - na bezplatnú

dopravu:.....

Veľkosť trička pre

dieťa:.....

Alergia /iné ochorenia/

dieťaťa:.....

Iné:.....

Dieťa sa zúčastní: **Pondelok: áno-nie. Utorok: áno-nie. Streda: áno-nie. Štvrtok: áno-nie.****Piatok: áno-nie.**

Cena tábora je 39 €; každý ďalší súrodenec 29€

Dátum:.....

.....
podpis rodiča – zákonný zástupca dieťaťa**S PRIHLÁŠKOU ODOVZDAŤ AJ FOTOKÓPIU KARTIČKY POISTENCA A FOTOKÓPIU KARTIČKY NA BEZPLATNÚ DOPRAVU ZSSK!!**Prihlášku môžete odovzdať do **16. 06. 2019** na Evanjelickom a. v. farskom úrade**MLÁDEŽNÍCKY BIBLICKÝ TÁBOR ECAV BANSKÁ ŠTIAVNICA**Téma: *Po stopách*Termín: *15.-20.7.2018*Vek mládežníka: *12-26 rokov*Cena: *99€; každý ďalší súrodenec 89€***MLÁDEŽNÍKOV ČAKÁ BOHATÝ DUCHOVNO-ZÁBAVNÝ PROGRAM:**

Nebudú chýbať zaujímavé a poučné hry, dobrodružné výlety; Spoznajú nových kamarátov, s ktorými budú môcť zdieľať; Získajú nové schopnosti v rôznych oblastiach Božieho Slova – Biblie.

POKYNY:

1. Žiaci preukaz na vlak, na bezplatnú dopravu!!!! Kartačka poistenca!!!! - Tieto doklady poslať oskenované na e-mail alebo odovzdať aj s prihláškou!!!
2. Prihlášku odovzdať do **02. 06. 2019** na Evanjelickom farskom úrade v Banskej Štiavnici.
3. Bližšie informácie: zb. farár Mgr. Jaroslav Jurko, mobil: 0903615620, e-mail: b.stiavnica@ecav.sk; zb. kaplánka Mgr. Eunika Jurková, mobil: 0949440591, e-mail: b.stiavnica@ecav.sk

.....TU ODSTRIHNÚŤ..... TU ODSTRIHNÚŤ.....

PRIHLÁŠKA NA BIBLICKÝ TÁBOR ECAV BANSKÁ ŠTIAVNICA 15-20.7.2019

Meno a priezvisko

dieťaťa:.....

Dátum narodenia

dieťaťa:.....

Meno a priezvisko rodiča:.....

Adresa dieťaťa:.....

Telefónny kontakt na

rodiča:.....

Telefónny kontakt na

dieťa:.....

e-mail na rodiča:.....

Číslo žiackeho preukazu na vlak - na bezplatnú

dopravu:.....

Veľkosť trička pre

dieťa:.....

Alergia /alebo iné ochorenie/

dieťaťa:.....

Iné:.....

 Súhlasím so spracovaním osobných údajov.
Cena tábora je **99€**, každý ďalší súrodenec **89€**.

Dátum:.....

.....
podpis rodiča – zákonný zástupca dieťaťa**S PRIHLÁŠKOU ODOVZDAŤ AJ FOTOKÓPIU KARTIČKY POISTENCA A FOTOKÓPIU KARTIČKY NA BEZPLATNÚ DOPRAVU ZSSK!!**Prihlášku môžete odovzdať do **02. 06. 2019** na Evanjelickom a. v. farskom úrade